

การพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่
ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล

The Development of Modern Political Management with the Power of
Houses Temples and Schools in the Digital Age

^{1*}พระนัสชนะ สังช้าง และ ²เกษภา ผาทอง

^{1*}Phra Naschana Sangchang, and ²Ketsada Phathong

Corresponding Author*

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University

E-mail: ^{1*}nld.th7588@gmail.com

Received March 13, 2024; Revised May 11, 2024; Accepted June 1, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัลนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ แบบวิจัยภาคสนาม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ ด้วยพลังบ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล 2) พัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ ด้วยพลังบ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล และ 3) ประยุกต์ใช้การจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ ด้วยพลังบ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล ประชากรหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มเฉพาะ มี 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนาหรือเจ้าอาวาส กลุ่มที่ 2 นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ กลุ่มที่ 3 สื่อมวลชน กลุ่มที่ 4 นักวิชาการด้านการศึกษาหรือผู้บริหาร และกลุ่มที่ 5 ผู้นำท้องถิ่นหรือหัวหน้าครอบครัว รวมจำนวนทั้งหมด 30 รูป/คน การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแบบวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาอธิบาย

ผลการวิจัยพบว่า 1. จากการศึกษาทำให้ได้องค์ความรู้ที่สำคัญการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ ด้วยพลังบ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล ดังนี้ (1) ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการ (2) ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการเมืองสมัยใหม่ (3) ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับพลังบ้าน วัด โรงเรียน และ (4) ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับยุคดิจิทัล

2. การพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ ด้วยพลังบ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล ทำให้ทราบข้อมูลประกอบการสร้างรูปแบบ การจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ ด้วยพลังบ้าน วัด โรงเรียน

ในยุคดิจิทัล ดังนี้ (1) สภาพปัญหา (2) ความต้องการทางการเมือง (3) การเมืองสมัยใหม่ผ่านสื่อดิจิทัล (4) สื่อสมัยใหม่ในยุคดิจิทัล (5) หลักการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และ (6) การพัฒนาการจัดการการเมืองสมัยใหม่

3. “บ้าน” รับหน้าทำงานบุคลากร, งบประมาณ และการกำกับดูแล “วัด” รับหน้าที่ การวางแผนและการประสานงาน “โรงเรียน” รับหน้าที่การจัดองค์การ, การอำนวยความสะดวก และการรายงานผล

คำสำคัญ: การจัดการทางการเมืองสมัยใหม่, พลังบ้าน วัด โรงเรียน, ยุคดิจิทัล

Abstract

Research on the development of modern political management with the power of houses, temples, and schools in the digital age. It was qualitative research. Field research model the objectives were as Follows: 1) to study the development of modern political management with the power of houses, temples, schools in the digital age; 2) to develop modern political management with the power of houses, temples, schools in the digital age; and 3) to apply modern political management with the power of homes, temples, schools in the digital age. There were 5 groups of people or key informants used in research using in-depth interviews and focus group discussions: group 1: buddhist scholars or abbots; group 2: political science scholars; group 3: mass media; group 4: academics in education or administrators; and group 5: local leaders or heads of families. Total number was 30 photos/person. Data analysis were descriptive content analysis.

The research results were found as follows: 1. From studying, you gain important knowledge. Modern political management with the power of houses, temples, and schools in the digital age is as follows: (1) gain knowledge about management development; (2) gain knowledge about modern politics; (3) gain knowledge about the power of houses, temples, and schools; and (4) gain knowledge about the digital and digital era.

2. The development of modern political management with the power of houses, temples, and schools in the digital age provides information for creating patterns. modern political management with the power of homes, temples, and schools in the digital age as follows: (1) problem conditions; (2) political needs; (3) modern politics through digital media; (4) modern media in the digital age; (5) political principles in the regime democracy; and (6) development of modern political management.

3. “Home” is responsible for personnel, budget, and supervision. “Wat” is responsible for planning and coordination. “School” is responsible for organization, administration, and reporting results.

Keywords: Modern Political Management; Power of Houses, Temples, Schools; Digital Age

บทนำ

ในสภาวะสังคมไทยยุคปัจจุบันนี้ ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างหลากหลายและรวดเร็ว เป็นผลเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าความทันสมัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การรับรู้ข้อมูลที่ถูกละเลาะขึ้นได้ว่าเป็นโลกยุคโลกาภิวัตน์ ยุคไร้พรมแดนของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีเข้ามามีอิทธิพลมากต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม แม้แต่วัฒนธรรมทางการเมือง การเมือง การปกครองก็สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคม ผู้นำ คนในสังคม ไม่มีสิ่งไหนแน่นอนตายตัว อันเป็นแบบแผนที่แน่ชัด ซึ่งความทันสมัยอันรวดเร็วนี้ก็ก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย การสร้างข้อมูลทางการเมืองที่มีทั้งข้อเท็จจริง หากไม่คิดไตร่ตรองให้รอบคอบ หรือไม่ได้รับข้อมูลจากผู้มีองค์ความรู้โดยแท้จริง อาจจะทำให้โดนหลอกไปในทางข้อมูลการเมืองที่ผิดไป จากการรับรู้ข้อมูลทางการเมืองที่มีความหลากหลาย องค์ความรู้หลากหลายทางด้านแนวความคิดเป็น “นานา จิตตัง” ยิ่งมีคนมากยิ่งขึ้นมีปัญหามากตามมาเสมอ การแก้ไขปัญหามาจากการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ สืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วของความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องได้รับการร่วมมือจากสถาบันพื้นฐานระหว่าง บ้าน-วัด-โรงเรียน (อริยญา เถลิงศรี, 2563)

จุดพื้นฐานเริ่มต้นของสถาบันที่สร้างสังคมการเมืองของไทย ย้อนรอยไปในอดีตที่ผ่านมาหลายร้อยปี สังคมไทยที่มี “วัด” เป็นแหล่งศูนย์กลางแห่งการพัฒนา “บ้าน” เป็นที่รวบรวมข้อมูลข่าวสารของชุมชนไทยสมัยก่อน เมื่อในอดีตที่ผ่านมา “วัด” ถือได้ว่าเป็นแหล่งที่รวบรวมจิตใจในการดำเนินงาน ดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาทางด้านความรู้ การศึกษา และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนเรื่อยมา “บ้าน” หรือชุมชนจะเข้าร่วมอยู่ด้วยกับ “วัด” โดยได้รับการสนับสนุนการดำเนินการต่าง ๆ ที่สำคัญๆ จาก “โรงเรียน หรือ หน่วยงานราชการ” ในการทำงานร่วมกันเสมอมา ในรูปแบบสามประสาน “บ้าน วัด โรงเรียน” หรือคำเรียกโดยย่อว่า “บวร” ในลักษณะที่กล่าวมานี้ มีแนวทางแห่งพระราชดำริที่จะให้ดำเนินการต่าง ๆ โดยการตั้งวัดให้ขึ้นคู่กับชุมชน เพื่อเป็นพุทธสถานให้พระสงฆ์เป็นแหล่งไว้ใช้ประโยชน์เพื่อดำเนินกิจการต่าง ๆ ในการสืบทอด เผยแผ่พระพุทธศาสนา สืบไป และในช่วงเวลาเดียวกันเพื่อเป็นจุดศูนย์รวมแห่งจิตใจ ที่พักพิงใจคนในชุมชน โดยใช้ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางศาสนา วัฒนธรรมประเพณี หรือแม้แต่ในการพัฒนาชุมชนด้วย ถือได้ว่าวัดก็เป็นแหล่งที่จะช่วยในการให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองได้เช่นกัน โดยต้องมียุทธศาสตร์ทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ควบคู่กันไป ตามหลักการแห่ง “บวร” ซึ่งมีความสอดคล้องกับพระราชดำริของในหลวง รัชการที่ 9 ได้ทรงพระราชทานแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืน

นำ 3 สถาบันหลัก มาเป็นศูนย์กลางของสังคมไทย อันประกอบไปด้วย “บ” คือ สถาบันครอบครัว หรือบ้าน, “ว” คือ สถาบันศาสนาหรือวัด (อันเป็นศูนย์กลาง ศูนย์รวมจิตใจคนในชุมชน ซึ่งรวมเหมา ถึงศาสนสถานต่าง ๆ ที่อยู่ในบริเวณพื้นที่ด้วย), “ร” คือ สถานที่ให้องค์ความรู้ การเรียนรู้อย่างมีแบบแผนชัดเจน หรือโรงเรียน จึงใช้คำเรียกโดยย่อว่า “บวร” ทั้งสามสถาบันนี้ ถือได้ว่าเป็นเป้าหมายหลัก ในการแก้ไขปัญหาความไม่รู้ ความไม่เข้าใจ ความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองไทยในสังคม ปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556)

บนสภาวะการหมุนเวียน ความเคลื่อนไหวของการเมืองในสังคมไทยปัจจุบัน ที่มีความขัดแย้ง และเป็นปัญหามากจากการที่ไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทางการเมือง หรืออาจจะยังไม่เข้าใจ กระบวนการทางการเมืองอย่างสมเหตุสมผล อันก่อให้เกิดกลุ่มทางสังคมขึ้นมากมาย เมื่อมีกลุ่มทาง สังคมมากขึ้นปัญหาก็เพิ่มมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุว่าการสร้างกลุ่มนั้นไม่จำเป็นต้องเดินทางมาร่วมตัวกัน เหมือนเมื่อครั้งในอดีต (วิชัย ตันศิริ, 2560) เทคโนโลยีสารสนเทศจึงสร้างสังคมการเมืองไทย ทั้งในด้าน ข้อจริงและข้อเท็จ ไม่เหมือนสมัยก่อนที่ข้อมูลต่างๆ กิจกรรมต่างๆ ความสามัคคี หรือกิจกรรมอื่น ๆ ก็ จะผ่านเข้ามาที่วัดเป็นอันดับต้นๆ รวมถึงที่เกี่ยวข้องกับการเมืองด้วยเช่นกัน ด้วยความห่างเหินวัดจาก การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของเทคโนโลยีนี้ กิจกรรมต่างๆ ก็ไม่ได้มาร่วมกันทำที่วัด จากจุดนี้ความ สามัคคีที่เคยมีก็จะค่อยๆ ลดลงไปตามยุคสมัยไปเรื่อย การพบปะเจอหน้าร่วมกันทำกิจกรรมต้องห่าง เหินไป ขาดความรักความสามัคคีไม่เหมือนครั้งเก่าก่อน ที่มีวัดเป็นศูนย์รวมทั้งแหล่งข้อมูลข่าวสาร วัดที่เป็นแหล่งดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ของวัดและชุมชน วัดที่เป็นแหล่งรวบรวมจิตใจ ของชุมชน วัฒนธรรมที่เกิดจากวัดก็จะเริ่มเสื่อมลงด้วย ทำให้สังคมการเมืองไทยมีปัญหาจากการ ที่ไม่มีความรัก ความสามัคคี (Heinich, Molenda, & Russell, 1993) ปัจจุบันสังคมไทยมีรูปแบบ การเมืองการปกครอง ตามหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย คำว่า “ประชาธิปไตย” อันมีความ หมายถึงว่า “การปกครองโดยประชาชน” โดยหลักการนี้คือทุกคนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน การ ตัดสินใจแก้ปัญหาข้อโต้แย้งต่างๆ ใช้การจัดการโดยเสียงข้างมากด้วยความสมเหตุสมผล สิ่งที่จะ แก้ปัญหาและก่อให้เกิดความสามัคคีในสังคมไทยได้ต้องเสริมสร้างกลุ่มทางสังคมที่เข้าใจกระบวนการ แห่งประชาธิปไตย ให้ทุกคนรู้หน้าที่ของตนเองในฐานะเป็นประชาชนคนหนึ่งในระบอบการปกครอง แบบประชาธิปไตย โดยผ่านสามสถาบันหลักคือ “บ้าน-วัด-โรงเรียน” เป็นจุดเริ่มต้นในการเพิ่มความ รู้ความเข้าใจด้านการสื่อสารทางการเมืองสมัยใหม่ในยุคดิจิทัล (Cnudde & Neubauer, 1969)

การสื่อสารถูกนำมาใช้เพื่อเป็นกระบวนการสร้างความสำเร็จทางการเมืองย้อนไปใน ยุคสมัยกรีกโบราณงานเขียนชื่อ “อโฟโลเจีย” ของ “เพลโต” ได้กล่าวถึงคำพูดของนักปราชญ์อย่าง “โซเครตีส” ที่กล่าวต่อศาลในกรุงเอเธนส์ เป็นการใช้คำพูดที่ปลุกปั่นให้คนเข้าใจผิดสร้างความเสื่อม ให้กับสังคม แต่ก็กล่าวได้ว่าเป็นคำที่ช่วยให้การจัดการทางการเมืองให้บรรลุเป้าหมายของการเมือง ได้อีกทางหนึ่งเช่นกัน จากจุดเริ่มดังกล่าวทำให้สังคมโลกได้ให้ความสนใจที่จะนำแนวทางการสื่อสารนี้ มาเป็นเครื่องมือในการช่วยสื่อสารให้สังคมมีความเข้าใจทางการเมืองมากขึ้น ในภาวะปัจจุบัน

สังคมไทยก็ได้ก้าวเข้าสู่สังคมเทคโนโลยีเช่นเดียวกัน (ทินพันธุ์ นาคะตะ, 2525) อาจกล่าวได้ว่าการสื่อสารเป็นหนึ่งในอิทธิพลสำคัญในการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนทางสังคมที่มีต่อการเมืองไทยในปัจจุบัน หากไร้ซึ่งการติดต่อสื่อสารนี้แทบจะเป็นไปไม่ได้เลยที่คนจะมาร่วมกลุ่มกันได้ เทคโนโลยีสารสนเทศที่กลุ่มทางสังคมนำมาสื่อสาร ได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นำมาใช้เป็นตัวช่วยให้คนในสังคมปัจจุบันสามารถเข้าถึงข้อมูล การสื่อสารได้ผ่านกระบวนการติดต่อสื่อสารด้วยสื่อดิจิทัล การนำสื่อดิจิทัลมาใช้กันได้แก่ ดิจิทัลมีเดีย สื่อสังคมออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดีย YouTube, Facebook, TikTok, Twitter และ Line ล้วนเป็นสื่อสิ่งใหม่ที่มีอิทธิพลมากขึ้นเรื่อย ๆ เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม แนวความคิด การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางด้านการเมืองหรือเรื่องอื่นๆ ของคนในสังคมเพียงมีอินเทอร์เน็ตก็สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทุกคนสามารถเป็นได้ทั้งผู้ส่งสารข้อมูลต่างๆ และรับข่าวสารข้อมูลต่างๆ ได้เช่นกัน บนความสะดวกรวดเร็วและความรวดเร็วก็ใช้ว่าจะเป็นผลดีเสมอไป ปัญหาที่สำคัญก็ก่อให้เกิดคำว่า “ข่าวลวง” ได้เช่นเดียวกัน (ประเภทของสื่อ, 2561) การได้มาของข้อมูลที่กระจัดกระจายทั้งข่าวจริงบ้าง ข่าวลวงบ้าง เป็นผลทำให้การสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับการเมืองผิดเพี้ยนไปตามคนที่ส่งสารออกไป ซึ่งเป็นกระบวนการใหม่ที่ไม่เหมือนครั้งเก่าก่อนที่มีจุดศูนย์รวมที่วัดเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ รับรู้ข้อมูลได้ผ่านสื่อดิจิทัล เมื่อความห่างเหินเหล่านี้เพิ่มมากขึ้นจากการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามามีอิทธิพลอย่างมากในสังคมการเมืองไทยปัจจุบัน และการดำเนินชีวิตในหลายๆ อย่าง ทำให้กลุ่มทางสังคมหลายกลุ่มที่ก่อตั้งขึ้นอาจจะได้รับข่าวที่ไม่เป็นจริงจากบุคคลที่ไม่สนับสนุนระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย ปัญหาที่เกิดจากความห่างไกลวัดมากขึ้นทำให้ความรัก ความสามัคคีก็มีน้อยลง ส่งผลสำคัญทำให้กลุ่มทางสังคมมีแนวความคิดแตกแยกกันออกไปเรื่อยไม่มีที่สิ้นสุด (จิระพงษ์ โพพันธ์, 2562)

จากประเด็นทั้งหมดที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นให้มีการนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามหลักการแห่งการกระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริงในฐานะที่องค์การนั้นอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดตามพื้นที่ และข้อสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหา คือ ความไม่เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการเมืองสมัยใหม่ในยุคดิจิทัลมากเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะเสนอรูปแบบที่จะนำเอาหลัก 3 ประสานแห่งพลัง บ้าน วัด โรงเรียน อันเป็นสถาบันหลักที่เป็นหัวใจสำคัญของชุมชน เพื่อสรรค์สร้างมิติใหม่ของการเมืองในยุคดิจิทัล นำมาเป็นกลไกที่สำคัญในการสร้างแนวทางเพื่อพัฒนาการจัดการทางการเมืองที่มั่นคง เข้มแข็ง และยั่งยืนภายใต้การเมืองในระบอบประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล
2. เพื่อพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล
3. เพื่อประยุกต์ใช้การจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลังบ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล โดยแต่ละแนวคิด ทฤษฎี จะเป็นปัจจัยสนับสนุนนำไปสู่การตกผลึกข้อสรุปสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งแนวคิด ทฤษฎี ออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนา “การพัฒนา” ใช้คำในภาษาอังกฤษว่า “Development” เป็นคำเฉพาะของตัวเองส่วนมากแล้วจะนำมาใช้ประกอบกับคำอื่นเพื่อให้มีความหมายที่ลงตัวมากขึ้น อาทิเช่น การพัฒนาบ้าน การพัฒนาวัด การพัฒนาโรงเรียน การพัฒนาชุมชน การพัฒนาราชการ การพัฒนาเมือง การพัฒนาประเทศ หรือแม้แต่การพัฒนาประชาธิปไตย การพัฒนาได้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายและนำมาใช้กันทั่วไปแต่จะมีความหมายแตกต่างกันไปตามบริบทที่นำไปใช้ หากแปลตามตัวของคำว่า “พัฒนา” แปลว่าความเจริญ ทำให้เจริญ คือ ทำให้เติบโต งอกงามมากขึ้น หรือทำให้สมบูรณ์แบบมากที่สุด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) “การพัฒนา” มีแนวความหมายที่แตกต่างกันไปตามแต่จะนำมาใช้ คืออาจจะหมายถึง การเปลี่ยนแปลงให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม การสร้างสรรค์ในสิ่งที่ดีที่สุดในที่เราต้องการให้เกิดขึ้นในจำนวนปริมาณที่ตัวเราเองมีความพึงพอใจ “การพัฒนา” คือแนวแห่งความเจริญเติบโตก้าวหน้าโดยทั่ว ๆ ไป เช่น การพัฒนาหน่วยงาน การพัฒนาชุมชน หรือการพัฒนาประเทศ โดยความหมายที่กล่าวมาคือ การทำให้สิ่งเหล่านั้นดียิ่งขึ้นกว่าเดิม เจริญก้าวหน้าขึ้นเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ได้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม หรือพอจะกล่าวเพิ่มเติมได้ว่า “Development” เป็นกระบวนการแห่งการเคลื่อนไหวจากสภาพที่ไม่น่าพึงพอใจไปสู่สภาพใหม่ที่น่าพึงพอใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นกระบวนการที่พร้อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอไม่หยุดนิ่งนั่นเอง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525)

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ มีความหมายถึงว่า เป็นการบริหารหรือการดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ซึ่งสังคมไทยในยุคสมัยต่างๆ เมื่อมีการเกิดขึ้นขององค์การมากมายจึงมีความจำเป็นที่สำคัญจะต้องมีการจัดกิจกรรมที่คนทำงานรวมกันจะต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หรือในโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องปรับเปลี่ยนคนให้เหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไปตลอด (สุรพล สุขะพรหม และคณะ, 2555) การจัดการ คือสิ่งสำคัญในการเปลี่ยนทรัพยากรให้เป็นสิ่งที่มีคุณค่า (values) มากที่สุด

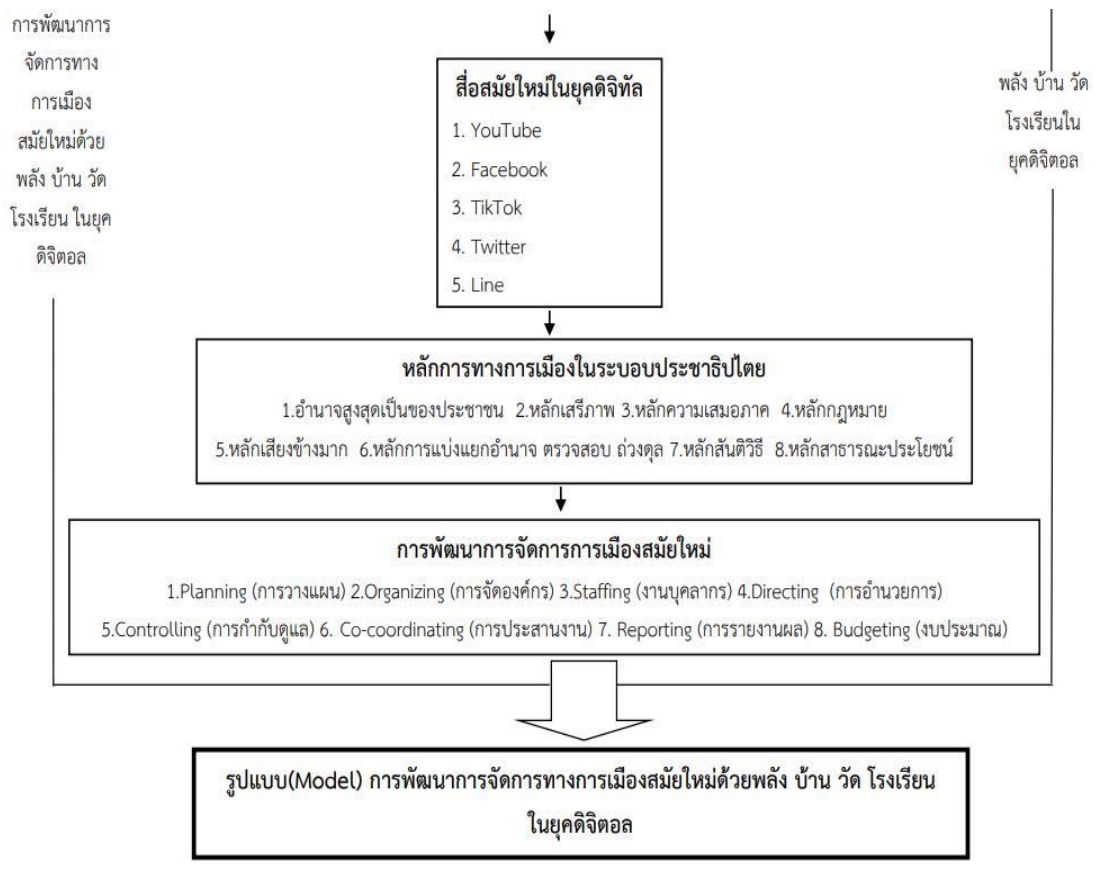
เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกในองค์กรและผู้ที่มารับบริการอื่นๆ ตามมาอีกด้วย (อุทัย เลหาวิเชียร, 2551)

3. แนวคิดเกี่ยวกับ บ้าน-วัด-โรงเรียน พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 (ร.9) เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2524 และจากพระราชดำรัสและแนวพระราชดำริ “บวร” หลายนโยบายก่อให้เกิดแนวคิดในเรื่องตามรอยพระยุคลบาท “บวร” รับสนองพระราชดำริที่มีความมุ่งหวังให้ภาพวิถีชีวิตดั่งแบบไทยๆ คงอยู่สืบชั่วลูกหลาน โครงการพระราชดำริได้เกิดขึ้นมากมาย เช่น การดำเนินงานตามแนวพระราชดำริ “บวร” ของกองทัพภาคที่ 1 ได้จัดทำหลายโครงการ เช่น สานสัมพันธ์ชุมชนระหว่าง “บ้าน – วัด – โรงเรียน” โครงการ 1 ตำบล 1 วัด 1 ชุมชน โครงการแหล่งข่าวประชาชน โครงการแข่งกีฬาครอบครัวและแข่งกีฬาภายในหน่วยงาน โครงการค่ายอาสาพัฒนาชนบท เป็นต้น ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการทำกิจกรรม ร่วมกันระหว่างสถาบันครอบครัวคือ บ้าน สถาบันศาสนาคือ วัด และสถาบันการปกครอง คือ ภาครัฐ เพื่อประสานพลังสามัคคีในการพัฒนาชุมชนหรือสังคมไทยให้ก้าวหน้าและเกิดความร่มเย็น (ภาณุรัฐสร หนูมาก, 2549) “เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป” (พระปฐมบรมราชโองการ, 2562)

4. แนวคิดเกี่ยวกับยุคดิจิทัล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งทำงานโดยใช้รหัสดิจิทัล ในปัจจุบันการเขียนโปรแกรมต้องอยู่บนพื้นฐานของเลขฐานสอง ในกรณีนี้ ดิจิทัล หมายถึงการแยกแยะระหว่าง "0" กับ "1" ในการแสดงข้อมูล คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องจักรที่มักจะแปลงข้อมูลดิจิทัลฐานสองแล้วจึงแสดงชั้นของเครื่องประมวลผลชั้นของข้อมูลดิจิทัลที่เหนือกว่า สื่อดิจิทัลเช่นเดียวกับสื่อเสียง วิดีโอ หรือเนื้อหาดิจิทัลอื่นๆ สามารถถูกสร้างขึ้นอ้างอิงถึงและได้รับการแจกจ่ายผ่านทางเครื่องประมวลผล ข้อมูลดิจิทัล สื่อดิจิทัลได้นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงเมื่อเทียบกับสื่ออนาล็อก (องค์ประกอบของสื่อดิจิทัลเบื้องต้น, 2561) เทคโนโลยี เป็นวิทยาการ ที่เกี่ยวกับศิลปะในการนำเอาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติและอุตสาหกรรม (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2539) สื่อดิจิทัล (Digital Media) หมายถึง สื่อที่อาศัยระบบคอมพิวเตอร์เป็นช่องทางในการ สื่อสารคำว่า “ดิจิทัล” เป็นคำศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน แต่เกิดขึ้นภายหลังคำว่า “ดิจิทัล” ที่ใช้ในสื่อมวลชนอย่างแพร่หลายอยู่ก่อน โดยบริษัทผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือทำสื่อโฆษณาเผยแพร่ในสื่อจนคนไทยคุ้นเคยมากกว่าคำว่า “ดิจิทัล” (ประเภทของสื่อ, 2561)

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎี โดยใช้เทคนิคสามเส้า ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย

1.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลหลักด้านการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) คือผู้เชี่ยวชาญ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล โดยผู้วิจัยได้กำหนดคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 รูปหรือคน

1.2 การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ที่เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัย ซึ่งหลักสูตรสังคมศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 13 รูป/คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือการสัมภาษณ์ มีขั้นตอนและการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2.1.2 กำหนดลักษณะของแบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิด (Open – ended)

2.1.3 กำหนดโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.4 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามลักษณะที่กำหนดไว้

2.1.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ไปทำการทดสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) ของแบบสัมภาษณ์ โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษาจำนวน 5 ท่าน

2.2 การสร้างเครื่องมือการสนทนากลุ่มเฉพาะ มีขั้นตอนและการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยดังนี้

2.2.1 ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกนำมากำหนดประเด็น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสนทนากลุ่มเฉพาะแบบมีโครงสร้าง

2.2.2 กำหนดลักษณะของแบบสนทนากลุ่มเฉพาะ เป็นคำถามปลายเปิด (Open – ended)

2.2.3 กำหนดโครงสร้างแบบสนทนากลุ่มเฉพาะ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.4 สร้างแบบสนทนากลุ่มเฉพาะตามลักษณะที่กำหนดไว้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) โดยคัดเลือกแบบเจาะจงในการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 30 รูปหรือคน สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญนั้น เมื่อนัดหมายผู้เชี่ยวชาญได้แล้ว ผู้วิจัยจะเริ่มต้นการสัมภาษณ์จากการแนะนำตนเอง บอกวัตถุประสงค์จุดมุ่งหมายของการมาสัมภาษณ์ในครั้งนี้ โดยในจะถามความคิดเห็นและข้อมูลต่างๆ ตามประเด็นที่ผู้วิจัยวางโครงสร้างไว้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านก็จะมีข้อมูลและมุมมองที่แตกต่างกันไป

3.2 โดยการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) โดยคัดเลือกแบบเจาะจงในการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 13 รูปหรือคน สำหรับสนทนากลุ่มเฉพาะผู้เชี่ยวชาญนั้น เมื่อนัดหมายผู้เชี่ยวชาญได้แล้ว ผู้วิจัยจะเริ่มต้นสนทนากลุ่มเฉพาะจากการแนะนำตนเอง บอกวัตถุประสงค์จุดมุ่งหมายของการสนทนากลุ่มเฉพาะในครั้งนี้ โดยในจะถามความคิดเห็นและข้อมูลต่างๆ ตามประเด็นที่ผู้วิจัยวางโครงสร้างไว้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านก็จะมีข้อมูลและมุมมองที่แตกต่างกันไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทั้งในส่วนที่เป็นเอกสารและส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก 30 รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จำนวน 13 รูปหรือคน ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เน้นสรุปสาระสำคัญด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การศึกษาการพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล

การศึกษการพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ ด้วยพลังบ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล พบว่า จากการศึกษาทำให้ได้องค์ความรู้ที่สำคัญ การจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ ด้วยพลังบ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล ดังนี้ (1) ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการ (2) ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการเมืองสมัยใหม่ (3) ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับพลัง บ้าน วัด โรงเรียน และ (4) ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับยุคดิจิทัล

2. การพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล

การพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล พบว่า ทำให้ทราบข้อมูลประกอบการสร้างรูปแบบ (Model) การจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลังบ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล ดังนี้ (1) สภาพปัญหา (2) ความต้องการทางการเมือง (3) การเมืองสมัยใหม่ผ่านสื่อดิจิทัล (4) สื่อสมัยใหม่ในยุคดิจิทัล (5) หลักการทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย และ (6) การพัฒนาการจัดการการเมืองสมัยใหม่

3. การประยุกต์ใช้การจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล

“บ้าน” รับหน้าที่ งานบุคลากร, งบประมาณ และ การกำกับดูแล ถือได้ว่าเป็นจุดกำเนิดของบุคคลที่จะส่งเข้าไปเรียนรู้ในโรงเรียน หรือการที่จะส่งใครเข้าไปบวชในวัด จึงเริ่มที่งานบุคลากรการจัดสรรบุคคลให้เข้าสู่ระบบดังที่กล่าว หน้าที่บ้านในเรื่องงบประมาณ บุคคลในสังคมทุกคนส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการ นักการเมือง และอื่นๆ อีกมากมายล้วนต้องมีบ้านเป็นที่ตั้ง เรื่องการทำงานและการเงินนั้นจะมีสภาพคล่องมากที่จะสนับสนุนให้โรงเรียนและวัด หน้าที่บ้านในเรื่องการกำกับดูแล ดังที่ทราบดีแล้วว่า บุคลากรที่จะช่วยส่งเสริมทั้งวัดและโรงเรียน มีต้นกำเนิดสำคัญมาจากบ้านทั้งสิ้นจึงมีความเหมาะสมว่าหน้าที่สำคัญดังกล่าวต้องเริ่มจากบ้านเป็นที่ตั้ง

“วัด” รับหน้าที่ การวางแผน และ การประสานงาน ทั้งสองส่วนที่กล่าวมาในยุคปัจจุบันการทำงานร่วมกันถือได้ว่าวัดสามารถเป็นตัวกลางที่จะคอยขับเคลื่อนให้บ้านกับโรงเรียนทำงานประสานกันได้ดีโดยมีวัดเป็นสื่อกลางให้วัดช่วยวางแผนการทำงาน การให้องค์ความรู้ทั้งในเรื่องกิจกรรมที่จะเกิดขึ้น หรือแม้แต่การนำองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับเรื่องของการเมืองมาสร้างเป็นความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปกระจายให้กับโรงเรียนและบ้านได้ทราบต่อไป ด้วยเหตุนี้ “วัด” จึงเป็นตัวกลางสำคัญทั้งในการวางแผนและเป็นตัวช่วยประสานงานให้ทั้ง 3 องค์กรหลักทำงานร่วมกันได้ และประเด็นสุดท้าย

“โรงเรียน” รับหน้าที่ การจัดองค์การ, การอำนวยความสะดวก และการรายงานผล ทั้ง 3 เรื่องที่กล่าวล้วนเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้กิจกรรมทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นเป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อยมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุว่า โรงเรียนถือได้ว่ามีส่วนใกล้ชิดกับงานราชการมากที่สุด โรงเรียนจะเข้าใจบริบทการจัดองค์การ เป็นอย่างดีว่าจะจัดแบบไหน ในบริบทของสังคมของหมู่บ้าน หรือชุมชนนั้นๆ ที่เป็นอยู่

หน้าที่ในส่วนของการอำนวยความสะดวกต่างๆ โรงเรียนก็มีบุคคลที่มีองค์ความรู้ที่จะช่วยส่งเสริมให้คำแนะนำทั้งด้านกิจกรรมและด้านการเมืองหรือแม้แต่ในเรื่องของมิติต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในสังคม ประเด็นหน้าที่ของการรายงานผล “โรงเรียน” ถือได้ว่ามีรูปแบบของการทำงานที่มีระเบียบแบบแผนมากที่สุด จึงสามารถทำแบบการรายงานผลที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด จะเข้าใจถึงบริบทการทำงานที่เกิดขึ้นว่าควรรายงานแบบใด

ในท้ายที่สุดแล้วการพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ 8 ด้าน ตามที่กล่าวมา โดยมีหัวใจสำคัญคือ 3 สถาบันหลักในสังคมเป็นตัวช่วยขับเคลื่อนงานดังกล่าว ทั้งกิจกรรม องค์ความรู้ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยสิ่งเหล่านี้ผ่านสื่อยุคดิจิทัล อาทิเช่น เมื่อมีการแบ่งภาระหน้าที่ดังกล่าวแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการประชุม การกระจายข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทางการเมือง การสอบถามถึงความต้องการทางการเมือง การแจ้งสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ผ่านสื่อ “YouTube”, “Facebook”, “TikTok”, “Twitter” และ “Line” คือนำสื่อเหล่านี้มาเป็นตัวช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาการเมืองสมัยใหม่ยุคดิจิทัล เป็นรูปแบบ (Model) ที่ผู้วิจัยได้นำมาเสนอจากที่ได้ศึกษามา จากสื่อเหล่านี้ที่นำมาใช้จะทำให้ “บ้าน วัด โรงเรียน” ทราบถึงสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วและทำการแก้ไขส่งเสริมได้ทันต่อเหตุการณ์มากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาการพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล

การศึกษการพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัลเป็นการศึกษากรอบแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา งานนิพนธ์ของนักปราชญ์สำคัญๆ บทความ วารสาร และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง เอกสารจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงเอกสารทางประวัติศาสตร์ พบว่า การจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลังบ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล ได้รับองค์ความรู้ดังนี้ (1) ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการ (2) ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการเมืองสมัยใหม่ (3) ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับพลัง บ้าน วัด โรงเรียน และ (4) ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับยุคดิจิทัล สังคมยุคปัจจุบันไม่ว่าจะประเทศไทยหรือต่างประเทศเทคโนโลยีล้วนเข้ามามีอิทธิพลเป็นอย่างมากในการใช้ชีวิตของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีดิจิทัลหรือเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งมีบทบาทเป็นอย่างมากกับมนุษย์ยุคปัจจุบันและในอนาคตเราอาจจะได้เห็นวิวัฒนาการที่มีความล้ำสมัยขึ้นเรื่อยๆ เพราะเทคโนโลยีที่กล่าวมานี้มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นตัวช่วยในการสนับสนุนหน้าที่ของพลัง บ้าน วัด โรงเรียน เพื่อช่วยในการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมุห์หวิน วิสุทโธ (พงษ์ศักดิ์) (2561) ที่กล่าวว่า “การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล วัดและพระสงฆ์เป็นการ เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนกิจการในฝ่ายพุทธจักรเพื่อประสานกับฝ่ายอาณาจักร ในการร่วมมือร่วมแรงกันพัฒนา ชุมชนให้มีความเจริญ”

มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สันติ เหล่าบุญเสงี่ยม, 2563) ที่กล่าวว่า “หลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมี 8 หลักการคือ หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักฉันทามติ หลักคุณธรรม หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน และ หลักความโปร่งใส”

2. การพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล

การพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า การจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลังบ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล ดังนี้ (1) สภาพปัญหา (2) ความต้องการทางการเมือง (3) การเมืองสมัยใหม่ผ่านสื่อดิจิทัล (4) สื่อสมัยใหม่ในยุคดิจิทัล (5) หลักการทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย และ (6) การพัฒนาการจัดการการเมืองสมัยใหม่

การเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกคนต้องทำความเข้าใจ รูปแบบการปกครองทุกคนรู้แต่ไม่เข้าใจถึงกระบวนการที่แท้จริงอย่างทอ้งแท้ ทำให้บางครั้งประชาชนออกมาแสดงออกทางการเมืองจริง แต่ยังไม่เข้าใจถึงความเป็นประชาธิปไตย ส่วนหนึ่งต้องเข้าใจว่าความขัดแย้งเป็นหนึ่งในหัวใจสำคัญยิ่งในกระบวนการการเมืองแบบประชาธิปไตย ต้องยอมรับความเห็นต่างแต่ไม่แตกแยก โดยทุกคนต้องเข้าใจว่าความขัดแย้งทั้งหลายที่เกิดขึ้นในสังคมการเมืองแบบประชาธิปไตยความขัดแย้งกันเป็นเรื่องปกติ หากว่าไม่มีข้อขัดแย้ง ข้อโต้แย้งไม่ถือว่าเป็นประชาธิปไตยเพราะเหตุว่าหากทุกคนคิดแบบเดียวกันหมด คือมุ่งไปในทางเดียวกันประเทศนั้นๆ ก็ไม่ถือว่าเป็นประชาธิปไตย การแสดงความคิดเห็น การแสวงหาองค์ความรู้ในยุคดิจิทัลผู้รับรู้ข่าวสารต้องมีการคิดวิเคราะห์เป็นอย่างดีถ้าไม่เช่นนั้นแล้วก็จะถูกหลอกลวงด้วยข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อมูลเท็จ (Fake News) ได้ ข้อดีของการเมืองสมัยใหม่ในยุคดิจิทัลทำให้คนได้ระบายความรู้สึกนึกคิดได้ผ่าน YouTube Facebook TikTok Twitter Line เป็นผลดีที่ทำให้คนไม่อึดอัดใจจนเก็บไประบายกับคนรอบข้างหรือในที่ทำงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นิยม เวชกามา, 2561) ที่กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยโดยตรง ประชาชนทำหน้าที่เป็นสภาใช้อำนาจอธิปไตย บริหาร และตุลาการ ด้วยตนเอง โดยมีความคิด พูด และทำด้วยเมตตาต่อกัน กระจายผลประโยชน์ ปฏิบัติตามระเบียบ วินัยและกฎหมาย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและเคารพความคิดที่แตกต่าง” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรม ถาวรประภาสวัสดี (2563) ที่กล่าวสนับสนุนการเมืองแบบประชาธิปไตยว่า “การเมืองให้มีส่วนร่วมยึดโยง กับประชาชน ผู้นำทางการเมืองต้องมีความศรัทธาต่อประชาธิปไตย สร้างความคิดและวัฒนธรรมทางการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย กระจายอำนาจสู่ส่วนท้องถิ่นมากขึ้น”

3. การประยุกต์ใช้การจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล

การประยุกต์ใช้การจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล ได้ตั้งรายละเอียดต่อไปนี้

“บ้าน” รับผิดชอบที่ งานบุคลากร, งบประมาณ และ การกำกับดูแล ถือได้ว่าเป็นจุดกำเนิดของบุคคลที่จะส่งเข้าไปเรียนรู้อะไรในโรงเรียน หรือการที่จะส่งใครเข้าไปบวชในวัด จึงเริ่มที่งานบุคลากร การจัดสรรบุคคลให้เข้าสู่ระบบดังที่กล่าว หน้าที่บ้านในเรื่องงบประมาณ บุคคลในสังคมทุกคนส่วนใหญ่มักจะเป็นข้าราชการ นักการเมือง และอื่นๆ อีกมากมายล้วนต้องมีบ้านเป็นที่ตั้ง เรื่องการทำงานและการเงินนั้นจะมีสภาพคล่องมากที่จะสนับสนุนให้โรงเรียนและวัด หน้าที่บ้านในเรื่องการกำกับดูแล ดังที่ทราบดีแล้วว่า บุคลากรที่จะช่วยส่งเสริมทั้งวัดและโรงเรียน มีต้นกำเนิดสำคัญมาจากบ้านทั้งสิ้นจึงมีความเหมาะสมว่าหน้าที่สำคัญดังกล่าวต้องเริ่มจากบ้านเป็นที่ตั้ง

“วัด” รับผิดชอบที่ การวางแผน และ การประสานงาน ทั้งสองส่วนที่กล่าวมาในยุคปัจจุบันการทำงานรวมกันถือได้ว่าวัดสามารถเป็นตัวกลางที่จะคอยขับเคลื่อนให้บ้านกับโรงเรียนทำงานประสานกันได้ดีโดยมีวัดเป็นสื่อกลางให้วัดช่วยวางแผนการทำงาน การให้องค์ความรู้ทั้งในเรื่องกิจกรรมที่จะเกิดขึ้น หรือแม้แต่การนำองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของการเมืองมาสร้างเป็นความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปกระจายให้กับโรงเรียนและบ้านได้ทราบต่อไป ด้วยเหตุนี้ “วัด” จึงเป็นตัวกลางสำคัญทั้งในการวางแผนและเป็นตัวช่วยประสานงานให้ทั้ง 3 องค์กรหลักทำงานรวมกันได้ และประเด็นสุดท้าย

“โรงเรียน” รับผิดชอบที่ การจัดองค์การ, การอำนวยการ และ การรายงานผล ทั้ง 3 เรื่องที่กล่าวล้วนเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้กิจกรรมทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นเป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อยมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุว่า โรงเรียนถือได้ว่ามีส่วนใกล้ชิดกับงานราชการมากที่สุด โรงเรียนจะเข้าใจบริบทการ จัดองค์การ เป็นอย่างดีว่าจะจัดแบบไหน ในบริบทของสังคมของหมู่บ้าน หรือชุมชนนั้นๆ ที่เป็นอยู่ หน้าที่ในส่วนของการอำนวยการต่างๆ โรงเรียนก็มีบุคคลที่มีองค์ความรู้ที่จะช่วยส่งเสริมให้คำแนะนำทั้งด้านกิจกรรมและด้านการเมืองหรือแม้แต่ในเรื่องของมิติต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในสังคม ประเด็นหน้าที่ของการรายงานผล “โรงเรียน” ถือได้ว่ามีรูปแบบของการทำงานที่มีระเบียบแบบแผนมากที่สุดจึงสามารถทำแบบการรายงานผลที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด จะเข้าใจถึงบริบทการทำงานที่เกิดขึ้นว่าควรรายงานแบบใด

ในท้ายที่สุดแล้วการพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ 8 ด้าน ตามที่กล่าวมา โดยมีหัวใจสำคัญคือ 3 สถาบันหลักในสังคมเป็นตัวช่วยขับเคลื่อนงานดังกล่าว ทั้งกิจกรรม องค์ความรู้ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยสิ่งเหล่านี้ผ่านสื่อยุคดิจิทัล อาทิเช่น เมื่อมีการแบ่งภาระหน้าที่ดังกล่าวแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการประชุม การกระจายข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทางการเมือง การสอบถามถึงความต้องการทางการเมือง การแจ้งสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ผ่านสื่อ “YouTube”, “Facebook”, “TikTok”, “Twitter” และ “Line” คือนำสื่อเหล่านี้มาเป็นตัวช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาการเมืองสมัยใหม่ยุคดิจิทัล เป็นรูปแบบ (Model) ที่ผู้วิจัยได้นำมาเสนอจากที่ได้ศึกษามา จากสื่อเหล่านี้ที่นำมาใช้จะทำให้ “บ้าน วัด โรงเรียน” ทราบถึงสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วและทำการแก้ไขส่งเสริมได้ทันต่อเหตุการณ์มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชา สระสม (2560) ที่กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน” มี 5 ลักษณะ (1) การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจโดยยึดหลัก

ความอาวุโส (2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานโดยให้เกียรติผู้ที่มี บารมีหรือผู้ที่ได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ (3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและดำเนินการตาม ความเชื่อและความศรัทธาในพระพุทธศาสนา (4) การมีส่วนร่วมในการประสานประโยชน์ร่วมกัน (5) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแบบกัลยาณมิตร” สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสมุห์มานิตย์ ญาณธโร (สีทะ) (2560) ที่กล่าวว่า “สื่อ คือ การติดต่อให้ถึงกัน ชักนำให้รู้จักกัน พาหนะนำข่าวสาร จากผู้ส่งสาร ไปยังผู้รับสาร ผู้ส่งจะส่งสารไปได้ก็ต้องอาศัยสื่อที่จะถ่ายทอดข่าวสารออกไป และข่าวสารจะไปถึงผู้รับได้ก็ต้องอาศัยสื่อพาไป ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีไม่เคยหยุดนิ่งมีการพัฒนาขึ้นอยู่ตลอดเวลา”

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบ (Model) การจัดการทางการเมืองสมัยใหม่
ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล

จากภาพดังกล่าว พบว่า การพัฒนาการจัดการเมืองสมัยใหม่ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้นิยามเชิงทฤษฎี และนิยามเชิงปฏิบัติการ ของแต่ละองค์ประกอบจำนวน 8 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) งานบุคลากร (Staffing) 4) การอำนวยการ (Directing) 5) การกำกับดูแล (Controlling) 6) การประสานงาน (Co-coordinating) 7) งบประมาณ (Budgeting) 8) การรายงานผล (Reporting)

สมัยก่อนในอดีตนั้นกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ หรือกล่าวได้ว่ากิจกรรมทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในสังคมครั้งก่อนนั้น จุดกำเนิดเริ่มแรกของงานกิจกรรมต่างๆ ล้วนเกิดขึ้นที่วัดเป็นศูนย์กลาง กล่าวได้ว่าวัดเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมต่างๆ ก็ว่าได้ พอยุคสมัยมีการเปลี่ยนแปลงไปจนถึงปัจจุบันหรือแม้แต่ในอนาคตอันใกล้นี้ ความเปลี่ยนแปลงที่กล่าวมาอาจจะเป็นเรื่องเก่าไปเพียงข้ามไปไม่กี่วัน ด้วยเป็นยุคที่ว่าเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั้งในสังคมไทยและสังคมโลก จากหลักการโดยย่อดังที่กล่าวมาทำให้บทบาทสำคัญที่เคยเกิดขึ้นในคราวครั้งก่อนเริ่มเลือนหายไปกิจกรรมต่างๆ ที่เคยเกิดขึ้นภายในวัดที่ทำให้คนในหมู่บ้าน ชุมชน เริ่มออกห่างกันมากขึ้นด้วยมีเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาแทนที่ เมื่อบุคคลเริ่ม

ออกห่างกันเรื่อย ๆ ไม่ได้มีการรวมตัวกันทำกิจกรรมที่เคยเป็นมาก่อนทำให้คนเริ่มมีมุมมองที่แตกแยก และขาดความสามัคคีกันมากขึ้นกว่าแต่ก่อน ด้วยเหตุดังที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ 8 ด้าน ในยุคดิจิทัล นำมาประยุกต์แบ่งงานกันทำเพื่อให้ทุกคนได้สร้างบรรยากาศความสามัคคีเหมือนครั้งเก่าก่อนกลับมาและเป็นตัวช่วยในกระจายองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการเมืองในระบบประชาธิปไตย โดยอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นตัวกระจายข่าวสารและทำกิจกรรมต่างๆ ให้ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ได้ทราบถึงรูปแบบการเมืองการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยของไทยตามหลักการที่ควรจะเป็น

สรุป

การพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลัง บ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล ทำให้ทราบข้อมูลประกอบการสร้างรูปแบบ การจัดการทางการเมืองสมัยใหม่ด้วยพลังบ้าน วัด โรงเรียน ในยุคดิจิทัล ดังนี้ (1) สภาพปัญหา (2) ความต้องการทางการเมือง (3) การเมืองสมัยใหม่ผ่านสื่อดิจิทัล (4) สื่อสมัยใหม่ในยุคดิจิทัล (5) หลักการทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย และ (6) การพัฒนาการจัดการการเมืองสมัยใหม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1) “บ้าน” รับหน้าที่ งานบุคลากร, งบประมาณ และ การกำกับดูแล ในการพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่เนื่องจากเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย
- 2) “วัด” รับหน้าที่ การวางแผน และ การประสานงาน เป็นศูนย์กลางในการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่
- 3) “โรงเรียน” รับหน้าที่ การจัดองค์การ, การอำนวยความสะดวก และการรายงานผล ผ่านการจัดการเรียน การสอน การอบรม ให้บุคลากรในโรงเรียนมีความเข้าใจในการพัฒนาการจัดการทางการเมืองสมัยใหม่

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ภาครัฐควรสร้างแนวทางในการยกระดับการทำงานร่วมกันของ บ้าน วัด โรงเรียน
- 2) ภาครัฐควรจัดการฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านสื่อดิจิทัล
- 3) รัฐบาลหรือองค์กรต่างๆ ควรมีงบประมาณสนับสนุนการทำงานอย่างต่อเนื่องของ บ้าน วัด โรงเรียน เพื่อเป็นตัวช่วยในการพัฒนาการเมืองสมัยใหม่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยการเมืองสมัยใหม่ในยุคดิจิทัล
- 2) ควรศึกษาเชิงวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความเลื่อมล้ำจากการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตย
- 3) ควรศึกษาวิเคราะห์ที่จะนำหลักธรรมอื่นๆ มาช่วยส่งเสริมประชาธิปไตย

เอกสารอ้างอิง

- จิระพงษ์ โพพันธ์. (2562). ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2562, จาก <https://kru-it.com/design-and-technology-m2/impact-of-technology-changes/>
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2525). รัฐศาสตร์: ทฤษฎี แนวความคิดปัญหาสำคัญ และแนวทางศึกษาวิเคราะห์การเมือง. กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทยและบรรณกิจ.
- นิยม เวชกามา. (2561). รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของประชาชนชาวสกลนคร ตามแนวพุทธจิตวิทยา(หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นุชา สระสม. (2560). การมีส่วนร่วมใน "การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน" ของโรงเรียนวัด สังกัดกรุงเทพมหานคร(หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประภาพรของสื่อ. (2561). สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2562, จาก www.medialiteracy-th.com
- เปรม ถาวรประภาสวัสดิ์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตย: ศึกษากรณีประเทศไทย(วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการเมืองการปกครอง). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระครูสมุทรมานิตย์ ญาณธโร (สีหะ). (2560). การประยุกต์หลักพุทธธรรมในการใช้สื่อสังคมออนไลน์สำหรับพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่(หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมุทรคิน วิสุทโธ (พงษ์ศักดิ์). (2561). การจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภูวนัฐสร หนูมาก. (2549). กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ(วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2539. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2545*. (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.

วิชัย ตันศิริ. (2560). *การพัฒนาการเมืองที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายศึกษา ภายใต้มูลนิธิส่งเสริมนโยบายศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2556). *สังขารมแห่งแนวพระราชดำริ สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.

สุรพล สุยะพรหม และคณะ. (2555). *พื้นฐานทางการจัดการ*. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

องค์ประกอบของสื่อดิจิทัลเบื้องต้น. (2561). สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2562, จาก

<https://sites.google.com/site/>

อริญญา เถลิงศรี. (2563). *ศูนย์พัฒนา*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2562, จาก <https://www.bangkokbiz-news.com/news/detail/872368>.

อุทัย เลหาวิเชียร. (2551). *รัฐประศาสนศาสตร์: ลักษณะวิชาและมิติต่างๆ*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

Cnudde, C.F., & Neubauer, D.E. (1969). *Empirical democratic theory*. Chicago: Markham Pub. Co.

Heinich. R., Molenda. M., & Russell. J. (1993). *Instructional Media and the Ne Technologies of Instruction*. (3rd ed.). New York: Macmillan Publishing.